

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13.03.2019, sp. zn. 4 Tz 29/2019, ECLI:CZ:NS:2019:4.TZ.29.2019.1

Číslo: 39/2019

Právní věta: Pro určení počátku běhu tříměsíční lhůty uvedené v § 72 odst. 1 tr. ř. je rozhodné nabytí tzv. absolutní právní moci předchozího rozhodnutí o vazbě, tj. ve vztahu ke všem osobám oprávněným podat stížnost (§ 140 odst. 1 tr. ř.). Pouze ve zcela výjimečných případech, kdy postup soudu (např. průtahy ve vyhotovení rozhodnutí o vazbě) představuje neoprávněný zásah do ústavně zaručených práv obviněného zakotvených v čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 8 odst. 2 a 5 Listiny, je třeba vycházet z tzv. relativní právní moci předchozího rozhodnutí o vazbě, tj. ve vztahu k obviněnému (viz nálezný Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. IV. ÚS 3028/14).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 13.03.2019

Spisová značka: 4 Tz 29/2019

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Trvání vazby

Předpisy: § 72 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky v neprospěch obviněného R. C., podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 31 To 389/2016, a pravomocným usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 31 To 390/2016, byl porušen zákon v ustanovení § 72 odst. 1 tr. ř. ve prospěch obviněného R. C.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Proti obviněnému R. C. bylo dne 4. 5. 2016 zahájeno trestní stíhání pro zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, 2 písm. a), odst. 4 písm. c) tr. zákoníku (sp. zn. KRPL-59094/TČ-2015-180070-MU).

2. Usnesením ze dne 6. 5. 2016, sp. zn. 0 Nt 21038/2016, rozhodl Okresní soud v Liberci na návrh státního zástupce o vzetí obviněného do vazby z důvodů uvedených v § 67 písm. b), c) tr. ř. Proti

tomuto usnesení podal státní zástupce stížnost, neboť navrhoval, aby byl obviněný vzat do vazby také z důvodu podle § 67 písm. a) tr. ř. O této stížnosti rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci usnesením ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 31 To 243/2016, tak, že ji zamítl pro její nedůvodnost podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř.

3. Obviněný podal dne 1. 8. 2016 žádost o propuštění z vazby. Státní zástupkyně žádosti nevyhověla a dne 8. 8. 2016 ji předložila Okresnímu soudu v Liberci s návrhem na její zamítnutí. Usnesením ze dne 17. 8. 2016, sp. zn. 0 Nt 17028/2016, rozhodl Okresní soud v Liberci o zamítnutí žádosti obviněného o propuštění z vazby a o nepřijetí jeho písemného slibu jako náhradu vazby. Usnesením ze dne 24. 8. 2016, sp. zn. 0 Nt 26028/2016, rozhodl rovněž tento soud k návrhu státního zástupce z téhož dne o ponechání obviněného ve vazbě z důvodů uvedených v § 67 písm. c) tr. ř.

4. Proti usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 17. 8. 2016, sp. zn. 0 Nt 17028/2016, a usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 24. 8. 2016, sp. zn. 0 Nt 26028/2016, podal obviněný stížnosti, o nichž rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci tak, že tato usnesení usneseními ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 31 To 389/2016, a ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 31 To 390/2016, zrušil. Zároveň vydal příkaz k propuštění obviněného z vazby.

II.

Stížnost pro porušení zákona

5. Proti pravomocnému usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 31 To 389/2016, a proti pravomocnému usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 31 To 390/2016, podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného R. C. Vytkl v ní, že zákon byl porušen v ustanovení § 72 odst. 1 tr. ř. ve prospěch tohoto obviněného.

6. V odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti nejprve popsal a shrnul průběh řízení až po vydání napadených usnesení. Dále předeštel znění relevantních ustanovení trestního řádu, a to konkrétně ustanovení § 72 odst. 1 tr. ř. a § 147 odst. 1 tr. ř., podle něhož při rozhodování o stížnosti přezkoumá nadřízený orgán správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž může stěžovatel podat stížnost, a řízení předcházející napadenému usnesení. Následovalo jeho vlastní posouzení věci. Ministr spravedlnosti s ohledem na obsah odůvodnění napadených usnesení uvedl, že Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl na základě totožných důvodů. Krajský soud dovodil, že v předchozím postupu státního zástupce a Okresního soudu v Liberci nebyly dodrženy lhůty vyplývající z ustanovení § 72 odst. 1, 2 tr. ř., neboť státní zástupce i okresní soud vycházeli při počítání uvedených lhůt z absolutní právní moci a nikoli z relativní právní moci předchozího rozhodnutí o vazbě. Krajský soud podle odůvodnění rozhodnutí vycházel při svých úvahách z nálezů Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. [IV. ÚS 3028/14](#), a ze dne 27. 2. 2015, sp. zn. [I. ÚS 3287/14](#). Za poslední rozhodnutí o vazbě, od jehož relativní právní moci, tj. právní moci ve vztahu k obviněnému počítal uvedené lhůty, považoval krajský soud rozhodnutí okresního soudu o vzetí obviněného do vazby ze dne 6. 5. 2016, za rozhodný okamžik pro počátek běhu lhůt pak považoval den 6. 5. 2016, jelikož se obviněný po vyhlášení rozhodnutí vzdal práva stížnosti. Podle ministra spravedlnosti měl však Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci na rozhodnutí tohoto soudu ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 31 To 243/2016, pohlížet jako na poslední rozhodnutí o vazbě, od jehož právní moci (8. 6. 2016) počala běžet lhůta podle § 72 odst. 1 tr. ř. Jelikož tak neučinil, napadenými usneseními podle jeho názoru porušil zákon. Dále ministr spravedlnosti uvedl, že byt trestní řád neobsahuje výčet rozhodnutí spadajících pod pojem „jiné rozhodnutí o vazbě“ ve smyslu ustanovení § 72 odst. 1 tr. ř., je takovým rozhodnutím i usnesení o vazbě soudu druhého stupně. Jeho uvedený způsob výkladu je podpořen kupříkladu usnesením Nejvyššího soudu ze dne 9. 1. 2014, sp. zn. [11 Tvo 39/2013](#), ze kterého jednoznačně vyplývá, že usnesení soudu druhého stupně, který

rozhoduje o stížnosti proti rozhodnutí soudu prvního stupně o ponechání obviněného ve vazbě (či jiného obdobného rozhodnutí) ve vazebním řízení, je skutečně oním „jiným rozhodnutím o vazbě“.

7. S ohledem na ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř. nebyl podle názoru ministra spravedlnosti Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci při svém rozhodování o stížnosti státního zástupce vázán pouze stížnostními námitkami státního zástupce, které směřovaly k uplatnění dalšího vazebního důvodu [podle § 67 písm. a) tr. ř.], ale v rámci revizního principu musel přezkoumat i důvody, pro které Okresní soud v Liberci rozhodl o vzetí obviněného do vazby z důvodů podle § 67 písm. b), c) tr. ř. Rozhodnutím ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 31 To 243/2016, kterým zamítl stížnost státního zástupce, tak zároveň potvrdil správnost rozhodnutí Okresního soudu v Liberci o vzetí obviněného do vazby. Na základě toho ministr spravedlnosti dovodil, že poukaz krajského soudu na relativní právní moc ve vztahu k obviněnému se jeví jako nepřiléhavý. Pokud by krajský soud zohlednil existenci usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 31 To 243/2016, jako „jiného rozhodnutí o vazbě“, nemohl by dospět k závěru o nedodržení lhůt vyplývajících z ustanovení § 72 tr. ř. Lhůta pro učinění dalšího rozhodnutí o vazbě tak končila až dnem 8. 9. 2016 a lhůta pro podání návrhu státního zástupce dnem 24. 8. 2016.

8. Ministr spravedlnosti uvedl, že cílem stížnosti pro porušení zákona není polemika se závěry Ústavního soudu ve výše zmíněných nálezech, neboť poukázal na zcela odlišné procesní okolnosti, které posuzoval Ústavní soud v těchto nálezech. Jednalo se o situaci dvou spoluobviněných, o jejichž ponechání ve vazbě bylo rozhodnuto Okresním soudem v Českých Budějovicích, přičemž tento soud vyhotovil písemná rozhodnutí až s odstupem více než čtyř měsíců a tato nabyla právní moci až po doručení státní zástupkyni. Během této doby nebylo učiněno žádné další rozhodnutí o vazbě a Ústavní soud tak dospěl k závěru, že průtahy na straně soudu spočívající v doručení usnesení státnímu zástupci nemohou být k tíži obviněného. V nyní posuzované věci však bylo učiněno další rozhodnutí o vazbě obviněného, od něhož měl být počítán běh lhůty pro opětovné rozhodnutí o vazbě. Ministr spravedlnosti proto dospěl k závěru, že oběma napadenými usneseními došlo k porušení zákona ve prospěch obviněného R. C. Na závěr uvedl, že rozhodnutí Nejvyššího soudu v této věci bude mít judikaturní význam pro rozhodování v obdobných věcech, neboť bude najisto postaveno, zda rozhodnutí o stížnosti státního zástupce proti rozhodnutí o vazbě je „jiným rozhodnutím o vazbě“ ve smyslu ustanovení § 72 odst. 1 tr. ř. S ohledem na vše uvedené proto navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 31 To 389/2016, a pravomocným usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 31 To 390/2016, byl porušen zákon v ustanovení § 72 odst. 1 tr. ř. ve prospěch obviněného R. C.

III.

Důvodnost stížnosti pro porušení zákona

9. Nejvyšší soud podle § 267 odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k závěru, že zákon byl porušen ve prospěch obviněného R. C., a to v ustanovení § 72 odst. 1 tr. ř.

10. Podle § 72 odst. 1 tr. ř. nejpozději každé tři měsíce od právní moci rozhodnutí o vzetí do vazby nebo právní moci jiného rozhodnutí o vazbě je v přípravném řízení soudce povinen rozhodnout na návrh státního zástupce o tom, zda se obviněný i nadále ponechává ve vazbě, nebo zda se z vazby propouští. Jinak musí být obviněný neprodleně propuštěn z vazby.

11. Podle § 74 odst. 1 tr. ř. je proti rozhodnutí o vazbě (§ 68, 69, 71, 71a, 72, § 72a odst. 3, § 73 a

73a) přípustná stížnost. Na rozhodování o stížnosti proti rozhodnutí o vazbě se obdobně užití ustanovení o vazebním zasedání (§ 73d až 73g).

12. Právní moc a vykonatelnost usnesení je upravena v § 140 tr. ř., přičemž podle prvního odstavce tohoto ustanovení je usnesení pravomocné a vykonatelné, jestliže zákon proti němu stížnost nepřipouští [písm. a)], jestliže zákon proti němu stížnost sice připouští [písm. b)], avšak stížnost nebyla ve lhůtě podána [písm. aa)], oprávněné osoby se stížnosti výslovně vzdaly nebo ji výslovně vzaly zpět [písm. bb)], nebo podaná stížnost byla zamítnuta [písm. cc)]. Podmínkou právní moci tedy je, aby tu nebyla již žádná osoba oprávněná podat stížnost a zároveň nebylo žádné řízení o stížnosti v běhu. Jednoznačným okamžikem právní moci [eventualita pod písm. cc)] je rozhodnutí soudu, který o stížnosti rozhodoval, o zamítnutí podané stížnosti.

13. V nyní posuzované věci bylo zapotřebí se zabývat okamžikem, odkdy započala běžet tříměsíční lhůta pro další rozhodnutí soudce o vazbě ve smyslu § 72 odst. 1 tr. ř. Konkrétně, zda je tímto okamžikem den 6. 5. 2016, kdy se v rámci vazebního zasedání po vyhlášení usnesení o vzetí obviněného do vazby (usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 6. 5. 2016, sp. zn. 0 Nt 21038/2016) z důvodů podle § 67 písm. b), c) tr. ř. vzdal obviněný práva stížnosti, a to i za osoby oprávněné podat stížnost v jeho prospěch, nebo den 8. 6. 2016, kdy bylo usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci, sp. zn. 31 To 243/2016, rozhodnuto o zamítnutí stížnosti státního zástupce proti zmíněnému usnesení Okresního soudu v Liberci, které tímto dnem nabylo právní moci ve smyslu § 140 odst. 1 písm. b), cc) tr. ř.

14. Pro přehlednost Nejvyšší soud znovu uvádí, že dne 17. 8. 2016 rozhodl Okresní soud v Liberci usnesením, sp. zn. 0 Nt 17028/2016, o zamítnutí žádosti obviněného o propuštění z vazby a o nepřijetí jeho písemného slibu jako náhradu vazby. Usnesením ze dne 24. 8. 2016, sp. zn. 0 Nt 26028/2016, rozhodl rovněž tento soud k návrhu státního zástupce z téhož dne o ponechání obviněného ve vazbě z důvodů uvedených v § 67 písm. c) tr. ř.

15. Proti těmto dvěma usnesením podal obviněný stížnosti, o nichž rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci nyní napadenými usnesenými, a to tak, že je podle § 149 odst. 1 tr. ř. zrušil. Zároveň vydal příkaz k propuštění obviněného z vazby. Z odůvodnění obou napadených usnesení se podává, že krajský soud nerozporoval skutečnost, že poslední rozhodnutí o vazbě nabylo právní moci dnem 8. 6. 2016, nicméně uvedl, že je zároveň nutné zvažovat i nabytí relativní právní moci k osobě obviněného R. C., ke kterému došlo okamžikem vzdání se práva podat stížnost, tj. dnem 6. 5. 2016. Krajský soud vyslovil názor, že den 6. 5. 2016, kdy usnesení nabylo vůči obviněnému právní moci, je třeba zároveň považovat za okamžik, od něhož započala běžet lhůta tří měsíců ve smyslu ustanovení § 72 odst. 1 tr. ř. Konec této lhůty tak připadl na den 6. 8. 2016. Zákonná lhůta proto nebyla v případě obviněného zachována, neboť další rozhodnutí o vazbě učinil Okresní soud v Liberci až dne 17. 8. 2016 a dne 24. 8. 2016. Své závěry opíral krajský soud o již zmíněné nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. [IV. ÚS 3028/14](#) a ze dne 27. 2. 2015, sp. zn. [I. ÚS 3287/14](#).

16. Nejvyšší soud nejprve uvádí, že lhůta tří měsíců započne běžet od právní moci rozhodnutí o vzetí do vazby nebo právní moci jiného rozhodnutí o vazbě (§ 72 odst. 1 tr. ř.). Rozhodující zde je okamžik právní moci rozhodnutí (usnesení) o vzetí do vazby nebo právní moci jiného, posledního rozhodnutí o vazbě. Pojem jiné rozhodnutí o vazbě zákon sice výslovně nevymezuje, ale lze dovodit, že jde o jakékoli rozhodnutí soudu o ponechání obviněného ve vazbě, a to vedle rozhodnutí o vzetí obviněného do vazby.

17. Podle § 72 odst. 1 tr. ř. musí být poslední rozhodnutí o vazbě v právní moci. Jestliže bude rozhodnutí o vazbě napadeno oprávněnou osobou a v zákonné lhůtě stížností (srov. § 74 odst. 1 tr. ř.), jež bude soudem, který o stížnosti rozhodoval, zamítnuta, pak až okamžikem takového rozhodnutí

nabývá podle § 140 odst. 1 písm. b), cc) tr. ř. stížností napadené usnesení právní moci.

18. Z toho důvodu není v nyní posuzované věci potřeba zkoumat, zda usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. 31 To 243/2016, je „jiným rozhodnutím o vazbě“, jak navrhoval ministr spravedlnosti ve stížnosti pro porušení zákona, neboť tímto usnesením byla zamítnuta stížnost státního zástupce, jakožto oprávněné osoby podat stížnost, a až tímto okamžikem, tj. dnem 8. 6. 2016, nabylo stížností napadené usnesení o vzetí obviněného do vazby (usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 6. 5. 2016, sp. zn. 0 Nt 21038/2016) právní moci. Jinak řečeno pravomocným rozhodnutím o vzetí do vazby bylo v dané věci usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 6. 5. 2016, sp. zn. 0 Nt 21038/2016, které nabylo právní moci až poté, co rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, sp. zn. 31 To 243/2016, o stížnosti státního zástupce, tj. dnem 8. 6. 2016.

19. Dále se Nejvyšší soud zabýval ve světle již zmíněné judikatury Ústavního soudu otázkou, od kterého okamžiku započala běžet lhůta tří měsíců ve smyslu § 72 odst. 1 tr. ř. Není pochyb o tom, že absolutní právní moc nabylo usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 6. 5. 2016, sp. zn. 0 Nt 21038/2016, dnem 8. 6. 2016, jelikož ani Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci v napadených usneseních tuto skutečnost nerozporoval.

20. Aniž by Nejvyšší soud nerespektoval judikaturu Ústavního soudu, s ohledem na zcela odlišné procesní okolnosti případů, v nichž Ústavní soud zmíněnými nálezy rozhodoval, je třeba konstatovat, že v nyní posuzované věci byl okamžikem rozhodujícím pro počátek běhu tříměsíční lhůty ve smyslu § 72 odst. 1 tr. ř. den absolutní právní moci (8. 6. 2016) a nikoliv den 6. 5. 2016, kdy se obviněný vzdal práva stížnosti a usnesení Okresního soudu v Liberci, sp. zn. 0 Nt 21038/2016, vůči němu nabylo právní moci (relativní právní moc).

21. Ve věcech, v nichž rozhodoval Ústavní soud, byl učiněn výše uvedený závěr s ohledem na zcela odlišné a výjimečné okolnosti, jež nelze s nyní posuzovaným případem srovnávat. Ústavní soud rozhodoval ve dvou případech, přičemž stěžovatelé byli spoluobvinění. Jednalo se o téměř identická rozhodnutí. Předmětná usnesení o ponechání obviněných ve vazbě okresní soud vyhotovil v písemné formě až s odstupem čtyř měsíců a teprve poté je doručil státní zástupkyni, obviněným a jejich obhájcům, v důsledku čehož také došlo k pozdějšímu nabytí právní moci (ve vztahu ke státní zástupkyni). Ústavní soud konstatoval, že prodlevy s doručením písemného vyhotovení usnesení o ponechání obviněného ve vazbě byly neoprávněné, a uvedl, že organizační problémy na straně státní moci nemohou jít k tíži obviněného. Jelikož nebyla v těchto věcech v důsledku pozdějšího nabytí právní moci dodržena lhůta tří měsíců podle § 72 odst. 1 tr. ř., došlo k nepřípustnému zásahu do ústavně zaručeného práva obou obviněných na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listiny“) a v důsledku toho též do jejich práv na osobní svobodu (čl. 8 odst. 2 a 5 Listiny). Proto Ústavní soud učinil závěr, že „za okamžik, který je rozhodující pro počátek běhu tříměsíční lhůty uvedené v § 72 odst. 1 trestního řádu, je v posuzované věci třeba považovat moment, kdy bylo rozhodnutí o vazbě vyhlášeno při veřejném zasedání soudu, jemuž byl obviněný přítomen (viz § 135 a § 137 odst. 1 tr. ř.). Jestliže by se tato lhůta počítala až od doby, kdy takové rozhodnutí bylo v písemném vyhotovení se značným časovým odstupem doručeno státnímu zástupci, jež se veřejného zasedání neúčastnil, mohlo by to vést k umělému a nepřípustnému, třeba i několikaměsíčnímu prodlužování intervalu mezi přezkoumáváním podmínek dalšího trvání vazby, přičemž by se tím i otevíral prostor pro případné spekulativní zneužívání takového postupu ze strany orgánů činných v trestním řízení [srov. přiměřeně též nálezy sp. zn. [II. ÚS 234/08](#), ze dne 24. 4. 2008 (N 78/49 SbNU 147)].“ (Nález Ústavního soudu ze dne 27. 2. 2015, sp. zn. [I. ÚS 3287/14](#); srov. rovněž nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2014, sp. zn. [IV. ÚS 3028/149](#).)

22. Trestní řád na žádném místě nerozlišuje a nestanovuje, za jakých okolností je třeba vycházet z absolutní právní moci a za jakých z právní moci relativní, a proto platí, že je třeba primárně vycházet

z právní moci ve smyslu ustanovení § 140 tr. ř., tj. z právní moci absolutní, a pouze ve zcela výjimečných případech je třeba připustit opačný výklad ve prospěch obviněného, který zastává Ústavní soud, jestliže by jinak bylo neoprávněně zasaženo do jeho ústavně zaručených lidských práv a svobod. Nejvyšší soud se domnívá, že takový závěr je zcela v souladu s judikaturou Ústavního soudu, přičemž zároveň má za to, že jako takový byl i Ústavním soudem zamýšlen (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 9. 2015, sp. zn. [II. ÚS 2343/15](#)).

23. Jiný závěr nelze učinit ani s ohledem na gramaticko-logickou interpretaci ustanovení § 72 odst. 1 tr. ř. V tomto ustanovení je výslovně stanoveno, že nejpozději každé tři měsíce od právní moci rozhodnutí o vzetí do vazby nebo právní moci jiného rozhodnutí o vazbě je v přípravném řízení soudce povinen rozhodnout na návrh státního zástupce o tom, zda se obviněný i nadále ponechává ve vazbě, nebo zda se z vazby propouští. Není stanoveno, že se musí jednat o právní moc ve vztahu k obviněnému, nebo že by se snad i v případě podané stížnosti proti rozhodnutí o vzetí do vazby nebo proti jinému rozhodnutí o vazbě počítala tříměsíční lhůta od oznámení usnesení, proti němuž stížnost směřuje.

24. Přistoupením k takovému výkladu, že by tříměsíční lhůta započala běžet od relativní právní moci ve vztahu k obviněnému, si lze ad absurdum představit také situaci, kdy by se obviněný práva podat stížnost vzdal nebo by svého práva nevyužil, zatímco státní zástupce by stížnost podal, a to ve prospěch obviněného, a přesto by byla tříměsíční lhůta počítána od okamžiku, kdy vůči obviněnému nabylo rozhodnutí právní moci. Takovým postupem by přitom mohlo dojít naopak i ke zkrácení práv obviněného.

25. V neposlední řadě by tímto výkladem byl také popřen význam a smysl opravného řízení, při němž dochází na základě revizního principu k úplnému a všestrannému přezkoumání stížností napadeného usnesení. Příslušný orgán, který o stížnosti rozhoduje, přezkoumá správnost všech výroků stížností napadeného usnesení (proti nimž může stěžovatel podat stížnost), a řízení předcházející napadenému usnesení (srov. § 147 odst. 1 tr. ř.). To znamená, že musí zkoumat, zda nevykazuje takové usnesení procesně či hmotněprávní vady a zda byla v řízení mu předcházejícím dodržena všechna příslušná ustanovení trestního řádu, a to bez ohledu na to, zda oprávněná osoba, která stížnost podala, vady usnesení nebo řízení mu předcházející vytkla. Přitom trestní řád neznemožňuje, aby i v případě, že státní zástupce podá stížnost v neprospěch obviněného, bylo na základě takto provedeného přezkumu nakonec rozhodnuto ve prospěch obviněného, třebaže se obviněný práva podat stížnost vzdal nebo svého práva nevyužil. Ve vazebních věcech takto může tedy například i shledat, že nebyl dán žádný důvod vazby, ačkoliv byl obviněný vzat do vazby pro některý z důvodů uvedených v § 67 tr. ř., byť státní zástupce podanou stížností navrhoval vzetí do vazby i z dalších vazebních důvodů uvedených v tomto ustanovení. Tak mohl učinit i Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, který v nyní posuzované věci rozhodoval o stížnosti státního zástupce podané v neprospěch obviněného proti usnesení Okresního soudu v Liberci o vzetí obviněného do vazby ze dne 6. 5. 2016, sp. zn. 0 Nt 21038/2016. Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci přezkoumával toto usnesení uvedeným způsobem, a jestliže stížnost zamítl, pak tím zároveň potvrdil správnost tohoto usnesení. Započítí běhu tříměsíční lhůty od absolutní právní moci rozhodnutí o vzetí do vazby nebo jiného rozhodnutí o vazbě v takovém případě nemůže samo o sobě představovat neoprávněný zásah do práv obviněného, neboť v rámci řízení o stížnosti dochází k celkovému přezkumu stížností napadeného usnesení.

26. Nejvyšší soud neshledal žádný relevantní důvod pro závěr, že by lhůta uvedená v § 72 odst. 1 tr. ř. měla započítat běžet vždy bezvýhradně od okamžiku, kdy by rozhodnutí o vzetí do vazby nebo jiné rozhodnutí o vazbě nabylo ve vztahu k obviněnému právní moci. Není tedy pochyb o tom, že při určení počátku pro běh tříměsíční lhůty je rozhodné nabytí právní moci ve smyslu § 140 odst. 1 tr. ř. a jen ve zcela výjimečných případech je třeba vycházet z právní moci ve vztahu k obviněnému. Opačný závěr podle Nejvyššího soudu z příslušných ustanovení trestního řádu a ani z provedeného

výkladu nevyplývá, a jako takový je ho proto třeba odmítnout.

27. Lze tedy shrnout, že v posuzovaném případě nedošlo k žádným průtahům, resp. neexistovaly žádné výjimečné okolnosti, jež by představovaly neoprávněný zásah do ústavně zaručených práv obviněného zakotvených v čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 8 odst. 2 a 5 Listiny. Nezbyvá proto než uzavřít, že Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci pochybil, jestliže předmětná usnesení zrušil jen z důvodu nedodržení zákonné lhůty uvedené v § 72 odst. 1 tr. ř., neboť je s ohledem na vše uvedené očividné, že tato lhůta byla zachována.

28. Nejvyšší soud proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 31 To 389/2016, a pravomocným usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 31 To 390/2016, byl porušen zákon v ustanovení § 72 odst. 1 tr. ř. ve prospěch obviněného R. C. Podle § 269 odst. 1 tr. ř. není právní moc obou usnesení dotčena.